

Letnik 1917.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CCXXXVI. — Izdan in razposlan 30. dne decembra 1917.

Vsebina: (Št. 516—521.) 516. Ukaz v izvrševanje člena I cesarskega ukaza z dne 16. marca 1917. l. o dovoljevanju popustov zemljarine zaradi elementarnih katastrof. — 517. Ukaz o plačevanju plačil za račun ministrstva za socialno skrb po poštni hranilnici. — 518. Ukaz o uravnavi prometa z odpadnimi maščobami. — 519. Razglas zaradi popravka pogoja v prilogi k ukazu finančnega ministrstva z dne 28. septembra 1917. l., s katerim se ustanavljajo davčni kazenski okraji in določajo davčna oblastva, pristojna za izvrševanje kazenskih preiskav in za izrekanje kazenskih razsodb. — 520. Ukaz, s katerim se izpreminja ukaz vsega ministrstva z dne 31. oktobra 1917. l. o zglastitvi in zapori v Avstriji nahajajoče se imovine sovražnih državljanov in o zglastitvi v sovražnem inozemstvu nahajajoče se imovine avstrijskih državljanov. — 521. Ukaz o nekaterih izpremembah ukaza ministrstev za notranje stvari, za pravosodje, za trgovino in za finance z dne 5. marca 1896. l. o ustanavljanju, uredbi in poslovanju zavarovalnic („Zavarovalni pravilnik“).

516.

Ukaz finančnega ministrstva z dne 25. decembra 1917. l.

v izvrševanje člena I cesarskega ukaza z dne 16. marca 1917. l. (drž. zak. št. 124) o dovoljevanju popustov zemljarine zaradi elementarnih katastrof.

§ 1.

Na podstavi člena I, § 1, cesarskega ukaza z dne 16. marca 1917. l. (drž. zak. št. 124) se morejo od leta 1917. naprej zahtevati popusti zemljarine tako zaradi oškodb kmetijskih nasadov kakor tudi gozda, ako elementarne katastrofe uničijo zemeljske pridelke tako, da to izdatno sega čez okvir navadnih vremenskih škod, ki se po izkušnji ponavljajo z neko rednostjo, če tudi ne vsako leto, in ako se pokaže, da je škoda bistveno oškodovanje prirodnega donosa dotičnih gospodarskih teles.

I. Davčni popust zaradi oškodb kmetijskih nasadov.

§ 2.

Pogoji za davčni popust.

Davčni popust se more dovoliti, ako izreden dogodek v § 1 imenovane vrste uniči zemeljske plodove, ki še niso spravljani pod streho. Uničbi zemeljskih plodov se enači ovira, da bi nastali. Za take elementarne katastrofe prihajajo v poštev zlasti ogenj, voda, toča, trtna uš, opustošenje po mrčesih ali miših, parazitske bolezni in kaj enakega. Vremenski dogodki, ki so le močnejše oblike po sebi rednih vremenskih prikazni, če tudi po kakovosti ali količini neugodno uplivajo na zemeljski donos, kakor n. pr. posebna suša ali mokrota, ne dajejo povoda za davčni popust. Taki vremenski dogodki morejo povzročiti, da se dovoli davčni popust, le tedaj, ako nastopijo tako, kakor jih po strokovnjaškem mnenju poprečno ni pričakovati v desetletni dobi.

Ozirati se je na škodo le tedaj, ako je po svoji izmeri bistveno oškodovanje prirodnega donosa dotičnega gospodarskega telesa; praviloma se bo lahko smatralo, da je dan ta pogoj, ako se je izgubil četrti del vseh prirodnih donosov; vendar se po posebnosti primera tudi lahko smatra, da je dan ta pogoj, že tedaj, ako je izguba manjša, ali še le tedaj, ako je izguba večja. Za gospodarsko telo se smatra celota kmetijskih zemljišč, združenih v eno kmetijsko obratno enoto; pri tem ni razlike, ali so ta zemljišča v eni ali več davčnih občinah. Pri zakupnih razmerjih je merodajna celota zemljišč, ki jih je združil zakupnik v eno podjetje. Ako je več stopenj v upravi večjih posestev, se upošteva vsakočasno najnižja gospodarska enota.

Ako ogenj ali povodenj uniči plodove, ki so že spravljani pod streho, se lahko izjemno dovoli popust tedaj, ako je poleg bistvene oškodbe prirodnega donosa (2. odstavek) tudi dana potrebnost prizadete osebe po vsem njenem gospodarskem položaju. Tega ni smatrati, kolikor zavarovanja povrnejo prizadeti osebi škodo, ki so jo napravile elementarne katastrofe na pridelkih.

§ 3.

Izmera davčnega popusta.

Davčni popust se pravna po stopnji uničbe vsega prirodnega donosa vseh kmetijskih zemljišč, združenih v eno gospodarsko telo, in se dovoljuje z odstotki na ta zemljišča pripadajočega letnega davka; pri tem pa je vedno zaokroževati po celih odstotkih tako, da se zanemarijo ulomki do 0.5 odstotka, večji ulomki pa računijo za cele odstotke.

§ 4.

Cenitev škode.

Kadar se ceni škoda, je donos vseh zemljišč, združenih v eno gospodarsko telo, kar bi ga bilo pričakovati po vrsti nasada in dobroti, oziraje se na vse kmetijske postranske dohodke, ako bi ne bilo elementarne katastrofe, spraviti v razmerje k pomanjkljaju donosa, ki ga je povzročila elementarna katastrofa. Ako je ves prirodni donos sestavljen iz več vrst plodov, se lahko zadobi enotno primerjalno merilo, potrebno za ugotovitev tega razmerja, tako, da se donosi posameznih vrst plodov cenijo v denarju. [Na primer: Za prirodni donos gospodarskega telesa je bilo pričakovati xq pšenice, yq rži in zq detelje, zaradi elementarne do-

godka se je pa dejansko pridelalo le $\frac{x}{2}q$ pšenice, $\frac{3y}{4}q$ rži in zq detelje. Pričakovani donos pšenice bi bil imel denarno vrednost 2000 K, donos rži vrednost 1000 K, donos detelje vrednost 200 K, skupaj 3200 K, vrednost dejansko doseženega pridelka pa znaša 1000 K za pšenico, 750 K za rž in 200 K za deteljo, izgubilo se je torej pšenice v vrednosti 1000 K, rži v vrednosti 250 K in detelje v vrednosti — K, skupaj v vrednosti 1250 K. Stopnja uničbe torej znaša 100×1250

$\frac{3200}{1250} = 39.06$ odstotkov vsega prirodnega donosa, ki ga je bilo pričakovati].

§ 5.

Večkratne škode. Večletni učinek škode.

Več elementarnih katastrof enega leta je presojati ob poizvedbi škode po njihovem skupnem učinku.

Ako je v enem letu več elementarnih dogodkov, kojih vsak po sebi ne daje povoda za davčni popust, ki pa skupno učinkujejo katastrofalno škodo, se naj dovoli popust, ako so obdajenci vredni posebnega ozira.

Pri škodah po trtni uši, nadalje pri drugih elementarnih katastrofah, ako povzročijo, da ostanejo prizadete površine več let docela brez donosa, se dovoli davčni popust za leta, ki sledé letu škode, tedaj, ako je škoda tudi v teh letih bistveno oškodovanje prirodnega donosa gospodarskega telesa (§ 2).

Kadar se dovoljuje davčni popust zaradi škode po trtni uši, se odlaga del davka za prihodnje leto, ki je enak popustu, do konca davčnega leta, oziroma dokler se ne odloči o zahtevi popusta za to davčno leto.

Določila o postopanju.

§ 6.

Naznanilo škode.

Oškodovanec mora, sicer se odreče davčni popust, v osmih dneh, ko je opazil elementarno katastrofo, davčnemu oblastvu I. stopnje (okrajnemu

glavarstvu, davčnemu upravnistvu), v čigar okolišu je prizadeto gospodarsko telo, oziroma ako se razteza na več okrajev, tistemu davčnemu oblastvu, v čigar okolišu je večji del zemljišč, podati pismeno ali zapisniško naznanilo, v katerem je navesti vrsto dogodka škode, prilični krajevni obseg, v katerem je nastopil oškodujoči dogodek, ter označiti oškodovane parcele.

Ako oškodovanec dvomi, katero izmed več davčnih oblastev, ki pridejo v poštev, je pristojno, lahko poda naznanilo pravnoveljavno pri enem teh oblastev. Ako je izredno moten promet med občinami, v kateri je bila škoda, in med sedežem davčnega oblastva, se naznanilo lahko vloži pri bližjem davčnem uradu.

Davčno oblastvo I. stopnje lahko izpregleda, da se je prekorajil naznanilni rok, ako naznanilnik dokaže, da se je pripetila zamuda brez njegove krivde in ako zaradi zakasnitve ni postalo nemogoče dognati kako odločilno dejansko okolnost.

Davčna oblastva morajo o takih naznanilih takoj poizvedovati o podrobnejših okolištinah dogodka in o znakih njegovih oškodujočih učinkov. Za to poizvedovanje se davčno oblastvo, ako tega ne opravi samo, lahko posluži davčnih uradov, finančne straže ali drugih državnih ali občinskih organov, ali končno tudi kakih drugih zaupnikov, ki so mu na razpolaganje. Poizvedovati je s tem, da se zaslišijo pojasnilniki ali, ako treba, da se ogleduje na licu mesta. Da se bo poizvedovalo, je obvestiti naznanilnika ali neposrednje ali z lepakom v občini s podučilom, da mu je dano na voljo udeležiti se poizvedovanja in predložiti kaka dokazila.

Poročilo o poizvedbi na davčno oblastvo je sestaviti v kratki obliki in omejiti na sledeče točke:

1. Podatki o vrsti dogodka (povodenj, toča itd.), o moči, času nastopa in trajanju;

2. navedba priličnega krajnega obsega, v katerem je nastopila katastrofa. Tu ni morda poizvedeti površinskih izmer, temveč zadošča, da se kraj, ki ga je zadela škoda, opiše tako, da se more iz tega posneti, ali so zemljišča, ki so v naznanilih označena za oškodovana, res v pasu, do katerega sega škoda, ali ne (morda je navesti parcele, ki mejijo ob oškodovani pas);

3. znaki, s katerimi je viden oškodujoči učinek dogodka. Navesti jih je splošno in sicer tako, da se lahko sklepa, ali gre za uničbo zemeljskih plodov, za popolno oviro, da bi nastali, ali za druge oškodbe pridelka (da so se polomile bilke, da se je odnesla prst črnica itd.). Cenitve škode v tej dobi postopanja ni pretresovati.

Zaslišanja pojasnilnikov ter kake izjave naznanilnika ali njegovega zastopnika je zapisati v najkrajši obliki. Zapisnik naj podpišejo zaslišanci.

§ 7.

Prošnja za davčni popust.

Ko so se popolnoma spravili vsi zemeljski pridelki, pridelani v letu, v katerem je nastopil dogodek, najkasneje pa 31. dne decembra tega leta, mora prosilec za popust izročiti po § 6 pristojnemu davčnemu oblastvu I. stopnje pismeno ali zapisniško prošnjo. V prošnji mora označiti vse zemljiške pole, ki se tičejo prizadetega gospodarskega telesa, in podati natančne navedbe o dejansko doseženem pridelku, nadalje o izmeri vsega donosa, kar bi ga bilo pričakovati, ako bi ne bila nastopila elementarna katastrofa (§ 4), eventualno primerjaje posledek prejšnjih let.

§ 8.

Uveljavljanje zahteve za popust pri večletnem učinku škode.

Pri večletnem učinku škode mora oškodovanec vselej, ko je spravil ves pridelek, oziroma do 31. dne decembra vsakega leta, za katero zahteva popust, prositi z navedbo pomanjkljaja, naj se dovoli popust; naznaniti poprej, da še traja učinek škode, pa ni treba.

§ 9.

Ugotovitev škode.

Davčno oblastvo I. stopnje naj popreskusi navedbe o pričakovanem in doseženem skupnem donosu na podlagi zemljiških pol in privzemši zaupnike ali pojasnilnike, eventualno tudi zaslišavši izvedence ali privzemši druga dokazila, ki so pri rokah. Pri tem je dognati, koliko donosa manjka

zaradi elementarnega dogodka. Na licu mesta je poizvedovati le tedaj, ako se to pokaže za potrebno po okolišnih primeru. Bistvene pomisleke zoper resničnost ali popolnost navedb v prošnji je očitati prosilcu ustno ali pismeno; pri tem mu je dati, določivši rok, priložnost, da predloži nadaljnje dokaze za svoje trditve. Povabila in očitke se morejo dostaviti za več prosilcev iz ene občine skupno z lepakom na občinskem uradu.

Posledek ugotovitev mora davčno oblastvo I. stopnje, preden odloči, predložiti posebni komisiji, da izreče svoje mnenje. Posebna komisija je poleg odposlanca davčnega oblastva sestavljena iz po enega voljenega in imenovanega, ako mogoče, izmed kmetovalcev izbranega uda cenilne komisije za dohodnino. Ta uda komisije pokliče finančno deželno oblastvo za dobo njihovega poslovanja kakor udov cenilne komisije.

Na podstavi opravljenih ugotovitev in oziraje se na mnenje posebne komisije oceni davčno oblastvo pomanjkljaj pridelka v odstotkih vsega prirodnega donosa, ki ga je bilo pričakovati (§ 4), in po tem poizve davčni popust.

Ako se dovoli popust za gospodarsko telo, na katero se nanaša več zemljiških pol, je porazdeliti določeni znesek popusta za računsko izvršitev primerno priličnemu krajnemu učinku dogodka škode.

II. Davčni popust pri oškodbi gozdnega sveta.

§ 10.

Pogoji za davčni popust.

Davčni popust se more le dovoliti, ako je izreden dogodek v § 1 imenovane vrste povzročil tako uničbo rastočega lesovja, da se morejo prizadete površine narediti zopet plodovite le s tem, da se na novo pogozdijo. To bo mogoče zlasti pri gozdnem požaru, kateremu je enačiti, ako se je rastoče lesovje, da se ne razširi mrčes, požgalo ali posekalo, ali pri snežnem ulomu in sličnih dogodkih.

Na škodo se je ozirati le tedaj, ako se je uničila najmanj tretjina rastočega lesovja gozdne skupine, ki je brez ozira na katastrske občinske

meje v ozemski zvezi in je enega lastnika. Gozdne ceste, pota ali vode ne pretrgajo gozdnih skupin.

§ 11.

Izmera in poizvedba davčnega popusta.

Davčni popust se dovoli v izmeri dejanskega davčnega predpisa, ki pride na uničeno zalogo lesne mase (vsebina mase).

Da se poizve uničena zaloga lesne mase, se v katastrskem operatu proračunjeni letni lesni prirastek (letni prirodni donos) namerja na površino, na kateri se je uničilo lesovje, in pomnoži s starostjo uničenega lesovja.

Letni prirodni donos (lesni prirastek) je zaračunati s tistim denarnim zneskom, ki pride za letni čisti donos po operatu zemljarskega katastra na hektar oškodovane katastrske parcele gozdnega sveta.

Površino, na kateri je nastala uničba, je dognati po danih pripomočkih (katastrskih spisih, gozdarskih kartah itd.) ali s tem, da se izmeri; ako to ni mogoče zaradi tega, ker je nastopila uničba skokoma, je poizvedeti stopnjo uničbe na poskusni površini najmanj $\frac{1}{2}$ hektarja in zaračunati na vso oškodovano površino. Ako je več starostnih razredov, je dognati starost debel in izmero oškodovane površine ločeno za vsak razred.

Ako ni mogoče ravnati ločeno, je določiti poprečno starost iz poprečne starosti debel, dognane na poskusni površini.

Kjer se je gozdno telo cenilo v več dobrotnih razredih, je upoštevati posamezne dobrotne razrede za se, ako so natančno obmejeni, sicer pa je vzeti poprečni čisti donos.

Ako lesne mase, kar jih je bilo, niso bile docela uničene, temveč so deloma ostale ohranjene v zmanjšani vrednosti, je upoštevati ob poizvedbi zaloge lesne mase, ki jo je smatrati za uničeno, vrednost zaloge lesne mase, ki je ostala, oziroma zanjo dosežni denarni donos.

Davčni predpis, ki je v zmislu odstavka 1 tega paragrafa merodajen za davčni popust, je poizvedeti za hektar, računjeno nazaj od leta škode, za število let, ki ustreza starosti uničenega

lesovja. Starost uničenega lesovja se ne sme vzeti višje nego je starost za sekanje (turnus), proračunjena v operatu zemljarskega katastra; v nobenem primeru se tudi ne sme vzeti višje nego je tisto število let, v katerem je bil gozd kakor tak obdačen.

Določila o postopanju.

§ 12.

Prošnja za davčni popust.

Prošnja za davčni popust se mora najkasneje v osmih dneh, ko se je opazila škoda, pisмено vložiti ali dati na zapisnik na davčnem oblastvu I. stopnje, v čigar okolišu je oškodovana gozdna skupina; v prošnji se morajo oznameniti oškodovane gozdne parzele in natančno navesti vzrok škode in, kolikor je mogoče, obseg škode.

Ako se gozdna skupina razteza na več okrajev, je vložiti prošnjo pri tistem davčnem oblastvu, v čigar okolišu je večji del oškodovane površine.

§ 6, odstavek 2 in 3, se uporablja zmislu primerno.

§ 13.

Ugotovitev škode.

Škodo ugotovi davčno oblastvo I. stopnje na podstavi poizvedbe, ki jo je opraviti na licu mesta in sicer praviloma po oblastveno poverjenih gozdarskih izvedencah; oškodovanec sme biti navzoč.

III. Skupna določila.

§ 14.

Doklade avtonomnih korporacij.

Ako deželno zakonodajstvo ne odreja nasprotno, popust ne izpremeni podlage za odmero doklade avtonomnih korporacij in za prispevke tem korporacijam.

§ 15.

Vloge strank.

V tem ukazu določena dejanja strank se tudi lahko opravijo po pooblaščenih.

Za pooblaščenca je smatrati zakonskega druga, zakonitega zastopnika ne svojepravne osebe, zakupnika ali uživalca, ter vodilnega in pooblaščenega posestniškega ali gozdarskega uradnika.

Naznanila in prošnje namesto davčnega zavezanca lahko tudi vlaga predstojnik občine oziroma načelnik izločenega graščinskega ozemlja, v katerem so oškodovana zemljišča.

Tudi več zemljiških posestnikov lahko skupno vloži naznanilo škode oziroma prošnjo za popust.

§ 16.

Dolžnost pojasnila in sodelovanje ob postopanju.

Vsakdo je dolžen dati davčnemu oblastvu na vprašanje pojasnila v postopku za popust zemljarske ali izpovedati za izvedenca.

Občine so dolžne na zahtevanje davčnih oblastev sodelovati v tem postopku.

Javni nameščenci se morejo privzemati na sodelovanje s pritrditvijo njihovega predpostavljene službenega oblastva.

§ 17.

Stroški postopanja.

Zaupniki in pojasnilniki, nadalje udje posebne komisije ter udje občinskih zastopstev, privzeti za kaka poizvedovanja, nimajo pravice zahtevati plačila in morejo terjati le povrnitev potnih stroškov. Na določitev teh povračil stroškov se uporabljajo predpisi, veljajoči za povrnitev potnih stroškov udov komisije za osebne davke (razpis finančnega ministrstva z dne 25. junija 1897. l. [drž. zak. št. 151]). Nagrade za izvedence za večji trud ustanovi finančno deželno oblastvo od primera do primera.

Ako se pokaže, da je bila vložena prošnja za popust očitno neosnovana, se more prosilec po upravni poti naložiti povračilo stroškov, ki jih je povzročilo ugotavljanje.

§ 18.

Pravni pomočki.

Zoper odločbo davčnega oblastva I. stopnje je dopusten rekurz na finančno deželno oblastvo, ki odloči o tem končnoveljavno.

§ 19.

Naznanila škode ter prošnje za davčni popust so kolka proste po t. št. 44 g zakona z dne 13. decembra 1862. l. (drž. zak. št. 89).

§ 20.

Posebni prispevek.

V § 2 člena I cesarskega ukaza z dne 16. marca 1917. l. (drž. zak. št. 124) določeni posebni prispevek v izmeri 2 odstotkov katastrskega čistega donosa se pobira in izterjava z zemljarino vred.

Na že plačne obroke zemljarine pripadajoči razmerni del prispevka je pobrati s prihodnjim obrokom, ki postane plačen po izdaji tega ukaza.

O tem prispevku se ne izda ločen plačilni nalog. Zemljarske obdačence je z razglasom opozoriti na dolžnost plačati prispevek.

§ 21.

Posebni prispevek se ne predpisuje za namene odmere in pobiranja doklad avtonomnih korporacij in prispevkov tem korporacijam. V ostalem se ravna s posebnim prispevkom kakor z zemljarino. Vsaka znižba predpisa zemljarine (odpis, popust) ima torej za posledico, da odpade ustrezni del posebnega prispevka.

§ 22.

Davčni uradi naj zaračunijo ta prispevek skupno z zemljarino.

Davčna oblastva naj do konca marca vsakega leta predložijo finančnemu deželnemu oblastvu skupen izkaz zemljarskih popustov, dovoljenih za preteklo leto. Ako v tem času posamezne prošnje za popust še niso rešene, je vzprejeti pozneje dovoljene popuste kakor tudi popuste, ki se dovolijo po tem času vsled odločbe o rekurzu, v izkaz prihodnjega leta.

Finančno deželno oblastvo poizve iz teh letno dobajajočih izkazov skupni znesek v njegovem upravnem ozemlju dovoljenih popustov in založi tako povzročni davčni pomanjkljaj iz skupnega

posledka posebnega prispevka, doseženega v preteklem letu; ta založbeni znesek zaračuni za povračilo popustov zemljarine in preodkaze iz skupnih posledkov posebnega prispevka preostali ostanek poljedelskemu ministrstvu, da ga porabi, kakor je določeno v členu I, § 2, odstavek 4 in 5 cesarskega ukaza z dne 16. marca 1917. l. (drž. zak. št. 124).

Ako se v enem letu dovoljeni popusti ne morejo založiti iz skupnega posledka posebnega prispevka, je pomanjkljaj v naprej založiti iz posledkov prihodnjega leta, tako da se poljedelskemu ministrstvu še le preodkaze, ko so založeni vsi v prejšnjih letih dovoljeni popusti.

§ 23.

Vojno ozemlje.

V vojnih ozemljih, oznamenjenih v § 1 ukaza finančnega ministrstva z dne 30. novembra 1915. l. (drž. zak. št. 358), je ravnanje z elementarnimi škodami, ki so nastale pred objavo razglasa, izdanega po § 3 tega ukaza (v besedilu ukaza finančnega ministrstva z dne 23. aprila 1917. l. [drž. zak. št. 178]), po načelih, ustanovljenih v imenovanih razglasih. Na elementarne dogodke, ki nastanejo po izdaji takega razglasa, je uporabljati zaukaze tega ukaza, ako se ni pred rešitvijo prošnje za upoštevanje dogodkov izdal nov razglas (§ 4 navedenega ukaza).

Odpisi zaradi elementarnih škod, dovoljeni v vojnem ozemlju na podstavi ukaza finančnega ministrstva z dne 30. novembra 1915. l. (drž. zak. št. 358) oziroma ukaza finančnega ministrstva z dne 23. aprila 1917. l. (drž. zak. št. 178), gredó na dolg državnemu zakladu in se torej ne zalagajo iz posebnih prispevkov.

§ 24.

Prehodna določila.

V § 6 zaukazana naznanila in v § 12 zaukazane prošnje se moreje gledé dogodkov, ki nastopijo do 14. dneva po razglasitvi tega ukaza, vložiti še v roku osmih dni, začevši s 15. dnem po razglasitvi. V istem roku se morejo vložiti tudi v § 7 določene prošnje, kolikor se nanašajo na leto 1917., in sicer združeno z naznanili.

Wimmer s. r.

517.**Ukaz ministrstva za socialno skrb, finančnega ministrstva in trgovinskega ministrstva v porazumu z Vrhovnim računiščem z dne 28. decembra 1917. l.**

o plačevanju plačil za račun ministrstva za socialno skrb po poštni hranilnici.

§ 1.

Od 1. januarja 1918. l. naprej se plačujejo vsa plačila, ki jih nakazuje ministrstvo za socialno skrb, po poštni hranilnici. Od tega so izvzeta:

- a) plačila upravičenim prejemnikom, ki stanujejo v inozemstvu,
- b) plačila, ki se morajo plačevati v efektivnem zlatu,
- c) plačila za račun Ogrskega, skupnih oblastev in avtonomnih organov.

§ 2.

Za plačila, navedena v § 1, ki se izplačujejo v nakaznem prometu poštne hranilnice, posluje za likvidujoči organ edinole ministrstveni računski oddelek ministrstva za socialno skrb.

Temu računskemu oddelku je dostavljati v zmislu ukaza pravosodnega ministra z dne 8. januarja 1911. l. (drž. zak. št. 4) odpravke sodnih rubežnih in predkaznih sklepov (prepovedi dolžnikovemu dolžniku), določene doslej za izplačujoče blagajnice, kolikor jih je sploh dostaviti na predlog zahtevajočega upnika po § 295 izv. r.

§ 3.

V ostalem se zmislu primerno uporabljajo na oznamenjena plačila določila §§ 5, 6, 7 in 9 ukaza finančnega ministrstva z dne 10. decembra 1906. l. (drž. zak. št. 245), o izplačevanju izplačil za račun dolnjeavstrijskih finančnih oblastev po c. kr. poštni hranilnici. Morebitne reklamacije je pošiljati vedno v § 2 ozamenjenemu računskemu oddelku.

Mataja s. r.

Wimmer s. r.

Wieser s. r.

518.**Ukaz trgovinskega ministra v porazumu z udeleženi ministri z dne 28. decembra 1917. l.**

o uravnavi prometa z odpadnimi maščobami.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se ukazuje tako:

§ 1.

V konjedernicah dobljene maščobe, le za tehniške namene porabne zaostanke pri topljenju svinjske masti (takozvana usedlina), v varilnicah pomij izdelane maščobe ter vse druge odpadne maščobe živalskega in rastlinskega vira vsake vrste (semkaj spadajo odpadki maščob, imenovanih v postavku F 9 klasifikacije tovorov tarife za tovore avstrijsko-ogrskih in bosensko-hercegovinskih železnic, del I, oddelek B) mora lastnik ali hranilec zglasti, da se prevzamejo, pri Avstrijskem središču za olje in mast d. dr. na Dunaju ter navesti vrsto, množino in kraj, kjer se hranijo, in ako hranilec ni hkratu lastnik, imenovati lastnika.

Zaloge, kar jih je že dne, katerega dobi ta ukaz moč, je zglasti najkasneje do 10. dne januarja 1918. l., pozneje pripadajoče množine 1. dne vsakega mesca.

Avstrijsko središče za olje in mast d. dr. je dolžno prevzeti in plačati zglašeno blago najkasneje v 4 tednih, računjeno od dneva zglasitve. Dotlej se mora blago stvarno shraniti in ohraniti.

§ 2.

Zglasilna dolžnost se ne tiče zalog, ki so v posesti države ali vojaške uprave.

§ 3.

Prevzemno ceno, ki jo je plačati, naj dogovori Avstrijsko središče za olje in mast d. dr. s tistim, ki ima pravico razpolagati.

Ako se ne zedinita, določi ceno okrajno sodišče, v čigar okolišju je blago, v nespornem postopanju zaslišavši izvedence.

V tem primeru mora Avstrijsko središče za olje in mast d. dr. ob prevzetju začasno plačati v gotovini kupno ceno, ki jo je ponudilo.

Odločba okrajnega sodišča se more v 8 dneh izpodbijati z rekurzom. Zoper odločbo druge stopnje ni dopusten nadaljen pravni pomoček. V koliko mora ena stranka povrniti stroške postopanja ali jih je deliti med stranke, odloči sodišče po svoobodnem predudarku.

Dolžnost dobave se ne odlaga s sodnim postopanjem.

§ 4.

Obstoječe zaveznosti iz pogodb ne nasprotujejo izpolnjevanju s tem ukazom ustanovljenih dolžnosti in na njegovi podlagi izdanih zaukazov.

§ 5.

Ako se tisti, ki ima pravico razpolagati, brani prodati blago Avstrijskemu središču za olje in mast d. dr., naj politično oblastvo prve stopnje, v čigar okolišu so zaloge, razsodi o dolžnosti oddaje in, ako treba, odredi, da se zaloge prisilno odvzamejo na posestnikove stroške.

Razsodba ima moč zoper vsakogar, ki ima stvarne pravice do zalog.

Ako se zaloge prisilno odvzamejo, je od prevzemne cene, ki gre po § 3, odbiti 10 odstotkov.

Ako se tisti, ki ima pravico razpolagati, ne more poizvedeti ali doseči, ali ako naj cena služi za poplačilo zahtev tretjih oseb iz stvarnih pravic, je vrednost blaga položiti na sodišču.

Prisilno odvzete zaloge mora zadnji hranilec brezplačno shraniti, skrbno obravnavati in ohraniti, dokler se ne odpeljejo.

§ 6.

Železnice in parnopolstvena podjetja smejo pošiljatve v § 1 oznamenjenega blaga le tedaj sprejemati v prevoz, ako je voznim listinam za vsako pošiljatev priloženo prevozno potrdilo, ki ga je izdalo Avstrijsko središče za olje in mast d. dr. po priloženem vzorcu.

Za pošiljatve vojaške uprave, za pošiljatve iz carinskega inozemstva, iz Ogrskega, iz Bosne in Hercegovine ter za pošiljatve, ki so že oddane, ko dobi ta ukaz moč, ni treba takih prevoznih potrdil.

§ 7.

Prestopke tega ukaza in vsako sodelovanje ob preprečenju v njem ustanovljenih dolžnosti, kaznuje, ako ta dejanja ne spadajo pod strožjo kazen, politično oblastvo na denarju do 20.000 K ali z zaporom do 6 mesecev. Te kazni se tudi lahko nalagajo druga poleg druge. Vrhutega se lahko izreče, da zapadejo zaloge, na katere se nanaša kaznivo dejanje, in, če se je storil prestopok v izvrševanju obrti, da se izgubi obrtna pravica.

§ 8.

Ta ukaz dobi moč dne, katerega se razglasi.

Höfer s. r.

Banhans s. r.

Schauer s. r.

Wieser s. r.

Silva-Tarouca s. r.

Vzorec.

Prevozno potrdilo za odpadne maščobe.

Pošiljačevo ime.....

..... ima pravico poslati
..... kg odpadne maščobe

in sicer v času od do

od (ime pošiljalne postaje)

v (ime namembne postaje)

po železnici ali parniku na naslov (prejemnikovo ime in stanovališče)

.....

Na Dunaju, dne.....191..l.

Avstrijsko središče za olje in mast d. dr.

To potrdilo je trpežno pridejati vozni listini.
Da je potrdilo pridejano, je zaznamovati v vozni listini.
Potrdilo naj odvzame namembna postaja.

519.**Razglas ministrstva za notranje zadeve v porazumu s finančnim ministrstvom z dne 28. decembra 1917. l.**

zaradi popravka pogoška v prilogi k ukazu finančnega ministrstva z dne 28. septembra 1917. l. (drž. zak. št. 398), s katerim se ustanovljajo davčni kazenski okraji in določajo davčna oblastva, pristojna za izvrševanje kazenskih preiskav in za izrekanje kazenskih razsodb.

V prilogi k ukazu finančnega ministrstva z dne 28. septembra 1917. l., razglašenemu v CLXXVIII. kosu državnega zakonika pod št. 398, s katerim se ustanovljajo davčni kazenski okraji in določajo davčna oblastva, pristojna za izvrševanje kazenskih preiskav in za izrekanje kazenskih razsodb, se mora pod tekočo številko 14 Dalmacija v razpredelku 4 namesto „Davčno upravništvo v Zadru“ pravilno glasiti „Okrajno glavarstvo v Zadru“ in v razpredelku 5 namesto „Okoliš davčnega upravnistva v Zadru in vseh okrajnih glavarstev“ pravilno „Okoliš vseh okrajnih glavarstev“.

Toggenburg s. r.

Wimmer s. r.

520.**Ukaz vsega ministrstva z dne 29. decembra 1917. l.,**

s katerim se izpreminja ukaz vsega ministrstva z dne 31. oktobra 1917. l. (drž. zak. št. 439) o zglastvi in zapori v Avstriji nahajajoče se imovine sovražnih državljanov in o zglastvi v sovražnem inozemstvu nahajajoče se imovine avstrijskih državljanov.

Na podstavi § 1 zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se ukazuje tako:

§ 1.

V § 10, odstavek 4, ukaza vsega ministrstva z dne 31. oktobra 1917. l. (drž. zak. št. 439) ustanovljeni rok za zglašanje se podaljšuje do 15. dne februarja 1918. l.; pristojno mesto za

zglašanje more zglasti nemu zavezancu na njegov predlog dovoliti dodaten rok.

§ 2.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Seidler s. r.

Höfer s. r.

Toggenburg s. r.

Čwikliński s. r.

Mataja s. r.

Banhans s. r.

Schauer s. r.

Homann s. r.

Wimmer s. r.

Žolger s. r.

Czapp s. r.

Twardowski s. r.

Horbaczewski s. r.

Wieser s. r.

Silya-Tarouca s. r.

521.**Ukaz ministrstev za notranje stvari, za pravosodje, za trgovino in za finance z dne 29. decembra 1917. l.**

o nekaterih izpremembah ukaza ministrstev za notranje stvari, za pravosodje, za trgovino in za finance z dne 5. marca 1896. l. (drž. zak. št. 31) o ustanavljanju, uredbi in poslovanju zavarovalnic („zavarovalni pravilnik“).

Člen I.

1. Izraz „zavarovanec“, ki ga rabi zavarovalni pravilnik, je enačiti izrazu „zavarovatelj“, ki se rabi v zakonu z dne 23. decembra 1917. l. (drž. zak. št. 501) o zavarovalni pogodbi (z. o z. p.).

2. § 10 zavarovalnega pravilnika se mora glasiti:

„Državnega odobrenja potrebujejo nadalje obči zavarovalni pogoji vsake zavarovalnice, ki jih je dajati v podstavo tuzemskim zavarovalnim pogodbam, katere sklene zavarovalnica, ter vsaka kasnejša prememba ali dopolnitev občih pogojev. Pri vzajemnih zavarovalnicah morajo obči zavarovalni pogoji biti sestavina pravil.“

Posebni zavarovalni pogoji se smejo brez državnega odobrenja uporabljati v tuzemskem obratu opravi le tedaj, ako ne nasprotujejo občim zavarovalnim pogojem, temveč jih le dopolnjujejo, ali ako dajejo zavarovatelju ugodnejše pogoje.“

V letu 1918. se podeli tukaj določeno državno odobrenje le takim zavarovalnim pogojem, v katerih je določeno, da se uporabljajo predpisi zakona o zavarovalni pogodbi na pogodbeno razmerje v toliko, kolikor niso ukrenjena razlikujoča se določila, dopustna po ne nujnih predpisih. Tega določila ni treba vzprejeti v zavarovalne pogoje, ako se naj pogoji po izjavi dotične zavarovalnice uporabijo še le po 31. dnevu decembra 1918. l. V zaznambi o odobrenju se mora opozoriti na to časno omejitev.

3. § 11 se mora glasiti:

„Obči zavarovalni pogoji morajo — ne glede na predpis § 144, odstavek 1, z. o z. p. — vsekakor obsegati:

1. vsa določila, ki se naj dogovoré ob sklepanju pogodb in se razlikujejo zavarovatelju na kvar od ne nujnih predpisov zakona o zavarovalni pogodbi;

2. vse dogovore, po katerih naj zadenejo zavarovatelja, kadar nastopijo neki obči, od kako-vosti posameznega rizika neodvisni učini, pravne škode, ki niso ustanovljene že z zakonom o zavarovalni pogodbi;

3. pri društvih, osnovanih na vzajemnosti, določila o pravicah zavarovateljev do deleža na prebitkih iz opravila; pri delniških družbah, ki dajejo zavarovateljem delež na dobičku, določila o pravicah zavarovateljev do deleža na dobičku iz opravila.

V katerem obsegu in v kateri obliki je priobčiti v občih zavarovalnih pogojih nujne predpise zakona o zavarovalni pogodbi in tiste ne nujne predpise, ki jih ne izpreminjajo obči zavarovalni pogoji, določi ministrstvo za notranje stvari, zaslišavši vsakočasno zanimane kroge zavarovalcev, s tem, da postavi v porazumu s pravosodnim ministrstvom vzorne pogoje ali da ukrene odredbe v posameznem primeru. Ako se ne ponovijo dobesedno vsi predpisi zakona o zavarovalni pogodbi, ki uravnavajo dotično zavarovalno vrsto, se mora razločno poočistiti, da je priobčilo nepopolno. Isto velja, ako se priobčijo posamezni predpisi le v izpisku ali v besedilu, ki se sicer razlikuje od besedila zakona o zavarovalni pogodbi.*

4. § 12 se mora glasiti:

„V § 144, odstavek 1, z. o z. p. predpisane ugotovitve v občih zavarovalnih pogojih morajo ustrezati nastopnim določilom:

a) v primeru odkupa mora pogoditvena vsota, ako se odmeri z vedno enako kvoto za vso

trajno dobo zavarovanja, znašati vsaj tri četrtine premijske reserve; ako se pa preračuni pogoditvena vsota po lestvici, ki se povišuje z zavarovalno dobo do višine polne premijske reserve, naj se pričinja s kvoto vsaj 60 odstotkov premijske reserve;

b) ako se zavarovanje zniža, je preračunati zmanjšano zavarovalno vsoto oziroma rento ali tako, da se vzame v podstavo polna na zavarovanje pripadajoča premijska reserva, ali pri mešanih zavarovanjih v razmerju poteklih zavarovalnih let k dobi zavarovanja, ki je ustanovljena v pogodbi.

Zavarovalne listine morajo v tabeli po številkah navesti vrednosti odkupa oziroma zmanjšane vsote zavarovanja, po dobi zavarovanja, pričenjaje za dobo treh let in potem za razdobja vsaj od pet do pet let.“

5. V § 13 je navedbo „§ 11, točka 7“ nadomestiti s „§ 11, točka 3“.

6. § 14 se mora glasiti:

„Tiste zavarovalnice, ki poverijo posebnim organom posredovanje zavarovalnih opravil ali sklepanje zavarovalnih pogodb — vseeno, kakšen je njihov naslov (agent, generalni agent, nadzornik itd.) in vseeno, ali je dotični organ v službenem razmerju k zavodu ali ne — morajo dati tem organom pooblastilne listine, v katerih so posamez navedene njihove oblasti in sicer naslanjaje se na besedilo §§ 43 in 44 z. o z. p.; to tudi tedaj, ako se naj razširijo ali omeje v teh predpisih navedene oblasti. Ako je tak organ izrečno postavljen za določen okraj, se mora s tem dana omejitev njegovih oblasti, naslanjaje se na besedilo § 45 z. o z. p., navesti v pooblastilni listini.

Zavarovalnice morajo tem organom naložiti dolžnost, da se izkazujejo v prometu s strankami s tem, da pokažejo pooblastilno listino.

Pooblastila generalnih zastopnikov inozemskih zavarovalnic je treba natančno določiti v zmislu člena IV cesarskega ukaza z dne 29. novembra 1865. l. (drž. zak. št. 127). Ta pooblastila se morajo raztezati zlasti tudi na izdajanje dokončnih zavarovalnih listin.“

7. § 15 se dostavlja novi naslednji novi odstavki:

„Ako se oblasti, oznamenjene v §§ 43 in 44 z. o z. p., omejujejo v pooblastilni listini, (§ 14), se mora na to opozoriti v zavarovalni listini (polici) in v ponudnici očitno tiskano in na očitnem

mestu, ako se v posameznem primeru ne izroči posebno pismeno obvestilo.

Istotako se mora v obeh obrazcih listine opozoriti na pravico, oznamenjeno v § 10 z. o z. p.

Ponudnica in zavarovalna listina mora biti lahko in razločno čitljiva.“

Člen II.

1. § 33, točka 4, se mora glasiti:

„Vrednostnim papirjem je v bilanci določevati vrednost z denarnim kurzom ob koncu računskega leta. Dopustno pa je vstavljati vojna posojila, ki so se izdala izza leta 1914., z nabavno ceno v bilance računskih let, ki pridejo docela ali deloma v dobo do vštetelega koledarskega leta 1926.

Dopustno je določevati vrednost izžrebnim papirjem, ki so zaznamovani nad izžrebno vrednostjo, z najmanjšim zneskom, ki pripada nanje, odbivši pristojbine, po načrtu za žrebanje.“

2. § 33, točka 5 se mora glasiti:

„Knjižni, ne realizovani kurzni dobički vrednostnih papirjev se morajo preodkazovati zakladu za kurzne razlike.

Privzeti ta zaklad za druge namene nego za zalaganje kurznih izgub je dopustno le z odobrenjem nadzornega oblastva.

To določilo velja tudi za vojna posojila, oznamljena v točki 4.“

3. § 34, odstavek 3, točka 1 se mora glasiti:

„1. o posesti vrednostnih papirjev z navedbo papirjev in števila kosov, imenske in kurzne vrednosti, oziroma nabavne cene (§ 33, točka 4);

4. § 51, II, točka 5, se mora glasiti:

„5. kurzno izgubo na papirjih (tudi tukaj je dopustno posebej ravnati z vojnimi posojili po § 33, točka 4);“

Člen III.

V členih I, točka 1, 2 in 7, odstavek 2 in 3, in II obseženi predpisi dobijo moč 1. dne januarja 1918. l., ostali predpisi 1. dne januarja 1919. l.

Ukaz ministrstev za notranje stvari, za pravosodje, trgovino in finance z dne 26. maja 1916. l. (drž. zak. št. 160) in ukaz pravosodnega ministra in ministra za notranje stvari z dne 27. decembra 1916. l. (drž. zak. št. 429) izgubita moč 1. dne januarja 1918. l.

Toggenburg s. r.

Schauer s. r.

Wimmer s. r.

Wieser s. r.